

Brussel, 9.6.2022
COM(2022) 288 final

2022/0188 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen bovenop de handelsconcessies die op Moldavische producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• **Motivering en doel van het voorstel**

De niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne sinds 24 februari 2022 heeft ernstige negatieve gevolgen gehad voor het vermogen van de Republiek Moldavië (“Moldavië”) om handel te drijven met de rest van de wereld, met name omdat de uitvoer van Moldavië afhankelijk was van doorvoer via het Oekraïense grondgebied en van Oekraïense infrastructuur, die nu grotendeels niet beschikbaar zijn. In deze moeilijke omstandigheden heeft Moldavië de Unie verzocht zo veel mogelijk de voorwaarden te scheppen om het land in staat te stellen een deel van zijn handel met de rest van de wereld naar de EU te verleggen, teneinde zijn handelsbetrekkingen met de Unie verder te verdiepen en zijn economie te ondersteunen. Daartoe moet de markt verder worden geliberaliseerd, met name voor landbouwproducten waarvoor jaarlijkse rechtenvrije tariefcontingenten gelden uit hoofde van bijlage XV-A bij de Associatieovereenkomst tussen de EU en de Republiek Moldavië (“de Associatieovereenkomst”)¹, waarbij een diepe en brede vrijhandelsruimte tot stand wordt gebracht.

Daarom stelt de Commissie een verordening van het Europees Parlement en de Raad voor tot instelling van tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen in de vorm van aanvullende tariefcontingenten voor bepaalde landbouwproducten waarvoor nog tariefcontingenten gelden, die voor een periode van één jaar van toepassing zullen zijn.

Krachtens bijlage XV-A bij de Associatieovereenkomst gelden voor zeven landbouwproducten uit Moldavië tariefcontingenten. Deze producten zijn: tomaten, knoflook, druiven voor tafelgebruik, appels, kersen, pruimen en druivensap. Twee van deze producten (druiven voor tafelgebruik en pruimen) werden door Moldavië in grote hoeveelheden uitgevoerd naar derde markten, met name naar Rusland, Belarus en Oekraïne. Voor deze producten moeten aanvullende rechtenvrije contingenten worden ingesteld om, indien nodig, de verlegging naar de Unie van de oorspronkelijk voor die markten bestemde verkoopvolumes tijdelijk te ondersteunen. Voor de overige producten (tomaten, knoflook, appels, kersen en druivensap) zouden de nieuw ingevoerde contingenten bestaan uit een extra rechtenvrije hoeveelheid van dezelfde grootte als die waarin de Associatieovereenkomst voorziet.

Deze tijdelijke en uitzonderlijke maatregelen zullen de bestaande handelsstromen van Moldavië naar de Unie ondersteunen en bevorderen, en de Moldavische economie ondersteunen. Dit is in overeenstemming met de belangrijkste doelstellingen van de Associatieovereenkomst, namelijk het scheppen van voorwaarden voor nauwere economische en handelsbetrekkingen die leiden tot geleidelijke integratie van Moldavië in de interne markt van de EU en bijdragen tot de versterking van de democratie en de politieke, economische en institutionele stabiliteit in Moldavië.

¹ De Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Moldavië, anderzijds (PB L 240 van 30.8.2014, blz. 4) is door de partijen ondertekend op 27 juni 2014. De Associatieovereenkomst, met inbegrip van de diepe en brede vrijhandelsruimte, wordt sinds 1 september 2014 voorlopig toegepast en is na ratificatie door alle EU-lidstaten volledig van kracht sinds 1 juli 2016.

De handelsliberaliseringsmaatregelen waarin dit voorstel voor een verordening voorziet, worden genomen met inachtneming van de verbintenis in artikel 2 van de Associatieovereenkomst, waarin de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens, daarmee verband houdende materialen en de overbrengingsmiddelen daarvoor, als essentiële elementen van de overeenkomst zijn verankerd. Bovendien verbinden de partijen zich krachtens hetzelfde artikel met name tot de algemene beginselen van eerbiediging van de rechtsstaat en goed bestuur, de bestrijding van corruptie, al dan niet georganiseerde criminele activiteiten – met inbegrip van transnationale activiteiten – en terrorisme, en de eerbiediging van de beginselen van duurzame ontwikkeling en effectief multilateralisme. De liberaliseringsmaatregelen zelf zouden afhankelijk worden gesteld van de eerbiediging van deze essentiële elementen en algemene beginselen.

Voorts hebben de in dit voorstel vervatte handelsliberaliseringsmaatregelen tot doel, overeenkomstig artikel 207, lid 1, VWEU, ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Unie wordt gevoerd in het kader van de in artikel 21 VEU neergelegde beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Deze handelsliberaliseringsmaatregelen zijn in overeenstemming met de uitvoering van de Associatieovereenkomst en met name met titel V tot instelling van een diepe en brede vrijhandelsruimte, waarin is bepaald dat de partijen gedurende een overgangperiode van maximaal tien jaar vanaf de inwerkingtreding van die overeenkomst geleidelijk een vrijhandelsruimte tot stand brengen (artikel 143 van de Associatieovereenkomst).

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De Europese Unie heeft de Russische agressie tegen Oekraïne krachtig veroordeeld en aanzienlijke stappen gezet om Moldavië in deze uitzonderlijke context te ondersteunen, waaronder aanvullende humanitaire steun en grensondersteuning, macrofinanciële bijstand en maatregelen om de handel in de huidige moeilijke omstandigheden te vergemakkelijken. De voorgestelde verordening zou derhalve voldoen aan de verplichting van de Unie uit hoofde van artikel 21, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie om toe te zien op de samenhang tussen de diverse onderdelen van haar externe optreden, en aan artikel 207, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waarin is bepaald dat de gemeenschappelijke handelspolitiek wordt gevoerd in het kader van de beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag van dit voorstel is artikel 207, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De gemeenschappelijke handelspolitiek is krachtens artikel 3, lid 1, punt e), VWEU een exclusieve bevoegdheid van de Unie. Het subsidiariteitsbeginsel is derhalve niet van toepassing.

- **Evenredigheid**

Dit voorstel is noodzakelijk voor de uitvoering van de gemeenschappelijke handelspolitiek en voor de verwezenlijking van de doelstelling om Moldavië in zijn huidige moeilijkheden economisch te ondersteunen, ook op het gebied van handel met de Unie.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel is gebaseerd op artikel 207, lid 2, VWEU en valt onder de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Unie.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Niet van toepassing.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Niet van toepassing.

- **Effectbeoordeling**

Gezien de urgentie van de economische situatie in Moldavië is het belangrijk dat de verordening zo snel mogelijk in werking treedt. Daarom is de maatregel niet aan een effectbeoordeling onderworpen. Met betrekking tot de bepalingen van de Associatieovereenkomst inzake handel en daarmee verband houdende aangelegenheden is in opdracht van DG Handel echter een duurzaamheidseffectbeoordeling verricht die in 2012 is bekendgemaakt, en die is meegenomen in het onderhandelingsproces over de diepe en brede vrijhandelsruimte. Uit die beoordeling is gebleken dat de uitvoering van bepalingen inzake handel en daarmee verband houdende aangelegenheden voor zowel de EU als Moldavië een positief economisch effect zou hebben.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De maatregel leidt niet tot meer administratieve lasten voor bedrijven.

- **Grondrechten**

Deze maatregelen zullen dezelfde grondbeginselen respecteren als de in de Associatieovereenkomst opgenomen grondbeginselen. Met name artikel 2 van de Associatieovereenkomst bepaalt dat de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden een essentieel element van deze overeenkomst is.

De maatregelen zouden ook stroken met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Volgens een raming op basis van de omvang van de invoer uit Moldavië in 2021 zal de Europese Unie jaarlijks ongeveer 0,3 miljoen EUR aan douane-inkomsten mislopen. De gevolgen voor de eigen middelen van de EU zullen dan ook zeer beperkt zijn.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Onlineverslagen over de ontwikkeling van de bilaterale handel tussen de EU en Moldavië zijn beschikbaar op specifieke websites van de Europese Commissie.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

Gezien de crisissituatie in Moldavië als gevolg van de Russische invasie van Oekraïne, is de maatregel erop gericht de handelsstromen uit Moldavië te vergroten door aanvullende tariefvrije invoer in de Unie toe te staan voor Moldavische landbouwproducten. De handelsliberaliseringsmaatregelen zouden worden toegekend in de vorm van aanvullende tariefcontingenten voor bepaalde landbouwproducten waarvoor nog tariefcontingenten gelden.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen bovenop de handelsconcessies die op Moldavische producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure²,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en en de Republiek Moldavië (“Moldavië”), anderzijds³ (de “Associatieovereenkomst”), vormt de basis voor de betrekkingen tussen de Unie en Moldavië. Overeenkomstig Besluit 2014/492/EU van de Raad⁴ wordt Titel V van de Associatieovereenkomst, die betrekking heeft op handel en daarmee verband houdende aangelegenheden, sinds 1 september 2014 voorlopig toegepast en is die titel na ratificatie door alle lidstaten in werking getreden op 1 juli 2016.
- (2) In de Associatieovereenkomst wordt uitdrukking gegeven aan de wens van de Partijen bij de Associatieovereenkomst (de “Partijen”) om de betrekkingen op ambitieuze en innoverende wijze te versterken en uit te breiden, om geleidelijke economische integratie te vergemakkelijken en tot stand te brengen, en om dit te doen met inachtneming van de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit het lidmaatschap van de Wereldhandelsorganisatie van de Partijen.
- (3) Artikel 143 van de Associatieovereenkomst voorziet in de geleidelijke totstandbrenging van een vrijhandelszone tussen de Partijen in overeenstemming met artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel 1994 (“GATT 1994”). Daartoe voorziet artikel 147 van de Associatieovereenkomst in de geleidelijke afschaffing van de douanerechten overeenkomstig de in de

² Standpunt van het Europees Parlement van... (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van

³ PB L 240 van 30.8.2014, blz. 4.

⁴ Besluit 2014/492/EU van de Raad van 16 juni 2014 betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds (PB L 260 van 30.8.2014, blz. 1).

Associatieovereenkomst opgenomen lijsten en voorziet het in de mogelijkheid om die afschaffing versneld en in ruimere mate te realiseren.

- (4) De niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde agressieve oorlog van Rusland tegen Oekraïne sinds 24 februari 2022 had zeer negatieve gevolgen voor het mogelijkheid van Moldavië om handel te drijven met de rest van de wereld, met name omdat de uitvoer van Moldavië voor die handel afhankelijk was van doorvoer via Oekraïens grondgebied en van Oekraïense infrastructuur, die nu grotendeels niet beschikbaar is. Om de negatieve gevolgen voor de Moldavische economie te verzachten, is het noodzakelijk de ontwikkeling van nauwere economische betrekkingen tussen de Unie en de Republiek Moldavië te versnellen en de Moldavische economie in deze kritieke omstandigheden snel te ondersteunen. Het is daarom noodzakelijk en passend de handelsstromen van Moldavië te stimuleren in de vorm van tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen waarbij aanvullende tariefcontingenten worden toegekend voor zeven landbouwproducten waarvoor nog steeds jaarlijkse rechtenvrije tariefcontingenten gelden, in overeenstemming met de versnelde afschaffing van de douanerechten op het handelsverkeer tussen de Unie en Moldavië.
- (5) Overeenkomstig artikel 21, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) moet de Unie toezien op de samenhang tussen de diverse onderdelen van haar externe optreden. Overeenkomstig artikel 207, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de gemeenschappelijke handelspolitiek worden gevoerd in het kader van de beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie.
- (6) De bij deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen moeten de vorm aannemen van tijdelijke aanvullende tariefcontingenten voor bepaalde landbouwproducten waarvoor nog tariefcontingenten gelden. Door middel van deze maatregelen zal de Unie de economische integratie tussen Moldavië en de Unie verdiepen en tijdelijk passende economische steun verlenen ten behoeve van Moldavië en de getroffen marktdeelnemers. Krachtens bijlage XV-A bij de Associatieovereenkomst gelden voor zeven landbouwproducten uit Moldavië tariefcontingenten. Deze producten zijn: tomaten, knoflook, druiven voor tafelgebruik, appels, kersen, pruimen en druivensap. Twee van deze producten (druiven voor tafelgebruik en pruimen) werden door Moldavië in grote hoeveelheden uitgevoerd naar derde markten, met name naar Rusland, Belarus en Oekraïne. Voor deze producten moeten aanvullende rechtenvrije contingenten worden ingesteld om, indien nodig, de verlegging naar de Unie van de oorspronkelijk voor die markten bestemde verkoopvolumes tijdelijk te ondersteunen. Voor de overige producten (tomaten, knoflook, appels, kersen en druivensap) zou het nieuw ingevoerde tariefcontingent bestaan uit een extra rechtenvrije hoeveelheid van dezelfde grootte als die waarin de Associatieovereenkomst voorziet.
- (7) Om fraude te voorkomen, moet het recht op de bij deze verordening vastgestelde handelsmaatregelen onderworpen zijn aan de voorwaarde dat Moldavië heeft voldaan aan alle toepasselijke voorwaarden voor het verkrijgen van voordelen uit hoofde van de Associatieovereenkomst, met inbegrip van de regels inzake de oorsprong van de betrokken producten en de daarmee samenhangende procedures, en zich ertoe verbindt administratief nauw met de Unie samen te werken, overeenkomstig die Associatieovereenkomst.
- (8) Moldavië stelt geen nieuwe douanerechten of heffingen van gelijke werking noch nieuwe kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking in voor de

invoer van producten van oorsprong uit de Unie, verhoogt de bestaande douanerechten of heffingen niet en voert geen andere beperkingen in, tenzij de oorlogssituatie dat duidelijk rechtvaardigt. De Commissie moet de bevoegdheid krijgen om alle of een deel van de bij deze verordening vastgestelde autonome handelsmaatregelen tijdelijk op te schorten indien Moldavië aan een of meer van deze voorwaarden niet voldoet.

- (9) Artikel 2 van de Associatieovereenkomst bepaalt dat onder meer de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede de bestrijding van de proliferatie massavernietigingswapens, daarmee samenhangende materialen en de overbrengingsmiddelen daarvoor, essentiële elementen zijn van de Associatieovereenkomst. Krachtens hetzelfde artikel verbinden de partijen zich met name tot de volgende algemene beginselen: de eerbiediging van de rechtsstaat en goed bestuur, de bestrijding van corruptie, al dan niet georganiseerde criminele activiteiten – met inbegrip van transnationale activiteiten – en terrorisme, en de eerbiediging van de beginselen van duurzame ontwikkeling en effectief multilateralisme. Er moet worden voorzien in de mogelijkheid om de in deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen tijdelijk op te schorten indien Moldavië de essentiële elementen of de reeds aangehaalde algemene beginselen van de Associatieovereenkomst niet eerbiedigt.
- (10) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze verordening te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om de in overweging 7 bedoelde handelsliberaliseringsmaatregelen tijdelijk op te schorten in gevallen waarin de producenten in de Unie van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten ernstig worden of kunnen worden getroffen door de invoer uit hoofde van deze verordening. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁵.
- (11) Er moet worden voorzien in de mogelijkheid om, wanneer na onderzoek door de Commissie blijkt dat een of meer onder deze verordening vallende producten ernstige moeilijkheden veroorzaken of dreigen te veroorzaken voor producenten in de Unie van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten, de in overweging 6 bedoelde handelsliberaliseringsmaatregelen op te schorten.
- (12) Het jaarverslag van de Commissie over de uitvoering van de diepe en brede vrijhandelsruimte, die integraal deel uitmaakt van de Associatieovereenkomst, moet een gedetailleerde beoordeling bevatten van de uitvoering van de bij deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen.
- (13) Gezien de urgentie van de kwestie die verband houdt met de door de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne veroorzaakte situatie, wordt het passend geacht een uitzondering te maken op de periode van acht weken bedoeld in artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, gehecht aan het VEU, aan het VWEU en aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.

⁵ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

- (14) Gezien de urgentie van de economische situatie in Moldavië, moet deze verordening in werking treden op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Handelsliberaliseringsmaatregelen

Naast de rechtenvrije tariefcontingenten die in bijlage XV-A bij de Associatieovereenkomst zijn vastgesteld, mogen de in de bijlage bij deze verordening vermelde landbouwproducten uit de Republiek Moldavië in de Unie worden ingevoerd binnen de limieten van de rechtenvrije tariefcontingenten van de Unie zoals vastgesteld in die bijlage. Die rechtenvrije tariefcontingenten worden door de Commissie beheerd overeenkomstig de artikelen 49 tot en met 54 van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2447⁶.

Artikel 2

Voorwaarden om in aanmerking te komen voor de liberaliseringsmaatregelen

Voor de in artikel 1 bedoelde liberaliseringsmaatregelen voor het handelsverkeer gelden de volgende voorwaarden:

- a) naleving van de regels inzake de oorsprong van producten en de daarmee samenhangende procedures, zoals bepaald in de Associatieovereenkomst;
- b) Moldavië stelt geen nieuwe douanerechten of heffingen van gelijke werking noch nieuwe kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking in voor de invoer van producten van oorsprong uit de Unie, verhoogt de bestaande douanerechten of heffingen niet en voert geen andere beperkingen in, met inbegrip van discriminerende interne administratieve maatregelen, tenzij de oorlogssituatie dat duidelijk rechtvaardigt, en
- c) de eerbiediging door Moldavië van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede het tegengaan van de verspreiding van massavernietigingswapens, aanverwante materialen en overbrengingsmiddelen daarvoor, de eerbiediging van het beginsel van de rechtsstaat en goed bestuur, de bestrijding van corruptie, al dan niet georganiseerde criminele activiteiten, met inbegrip van transnationale activiteiten, en terrorisme, en eerbiediging van de beginselen van duurzame ontwikkeling en effectief multilateralisme als bedoeld in de artikelen 2, 9 en 16 van de Associatieovereenkomst.

Artikel 3

Tijdelijke opschorting van maatregelen

1. Indien de Commissie oordeelt dat er voldoende bewijs is dat Moldavië niet aan de voorwaarden van artikel 2 voldoet, kan zij door middel van een uitvoeringshandeling de in deze verordening bedoelde handelsliberaliseringsmaatregelen geheel of

⁶ Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2447 van de Commissie van 24 november 2015 houdende nadere uitvoeringsvoorschriften voor enkele bepalingen van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB L 343 van 29.12.2015, blz. 558).

gedeeltelijk schorsen. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld overeenkomstig de onderzoeksprocedure van artikel 5, lid 2.

2. Indien een lidstaat de Commissie verzoekt een van de in deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen op te schorten wegens niet-naleving van de voorwaarden van artikel 2, punt b), brengt de Commissie binnen vier maanden na het verzoek een met redenen omkleed advies uit over de vraag of de bewering dat Moldavië die voorwaarden niet naleeft, onderbouwd is. Indien de Commissie tot de conclusie komt dat dit inderdaad het geval is, leidt zij de procedure in als bedoeld in lid 1 van dit artikel.

Artikel 4

Vrijwaringsclausule

1. Indien de invoer van een product van oorsprong uit Moldavië ernstige moeilijkheden veroorzaakt of dreigt te veroorzaken voor producenten in de Unie van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten, kan de in artikel 1 bedoelde handelsliberaliseringsmaatregel ten aanzien van dat product te allen tijde worden geschorst.
2. De Commissie houdt nauwgezet toezicht op de effecten van deze verordening, onder meer met betrekking tot de prijzen op de markt van de Unie, met inachtneming van de informatie over uitvoer, invoer en productie in de Unie van de producten waarop de bij deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen van toepassing zijn.
3. De Commissie neemt binnen een redelijke termijn een besluit tot het openen van een onderzoek:
 - a) op verzoek van een lidstaat,
 - b) op verzoek van een rechtspersoon of een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid die optreedt namens de producenten in de Unie, gedefinieerd als alle of een groot deel van de producenten in de Unie die soortgelijke producten of rechtstreeks concurrerende producten vervaardigen, of
 - c) op eigen initiatief van de Commissie, indien het haar duidelijk is dat er voldoende prima facie bewijs is dat er voor producenten in de Unie die soortgelijke producten of rechtstreeks concurrerende producten vervaardigen, sprake is van de in lid 1 bedoelde ernstige moeilijkheden.

Voor de toepassing van dit lid wordt “een groot deel van de producenten in de Unie die soortgelijke producten of rechtstreeks concurrerende producten vervaardigen” gedefinieerd als producenten in de Unie die een collectieve output hebben van meer dan 50 % van de totale productie in de Unie van soortgelijke producten of rechtstreeks concurrerende producten die worden vervaardigd door dat deel van de bedrijfstak van de Unie dat het verzoek steunt of zich ertegen verzet, en die niet minder dan 25 % vertegenwoordigen van de totale productie van soortgelijke producten of rechtstreeks concurrerende producten die door de bedrijfstak van de Unie worden vervaardigd.

4. Wanneer de Commissie besluit een onderzoek te openen, publiceert zij een bericht van opening van een onderzoek in het Publicatieblad van de Europese Unie. In het bericht wordt een beknopt overzicht gegeven van de ontvangen informatie en wordt

meegedeeld dat alle relevante inlichtingen aan de Commissie moeten worden toegezonden. In het bericht wordt de termijn vermeld waarbinnen belanghebbenden hun standpunt schriftelijk kenbaar kunnen maken. Deze termijn mag niet meer dan vier maanden bedragen te rekenen vanaf de datum van bekendmaking van het bericht.

5. De Commissie verzamelt alle informatie die zij noodzakelijk acht en kan deze informatie bij Moldavië of eventuele andere bronnen verifiëren. Zij kan worden bijgestaan door ambtenaren van de lidstaat op het grondgebied waarvan om verificatie is verzocht, indien die lidstaat om dergelijke bijstand door die ambtenaren verzoekt.
6. Wanneer de Commissie onderzoekt of er sprake is van ernstige moeilijkheden voor producenten in de Unie die soortgelijke producten of rechtstreeks concurrerende producten vervaardigen als bedoeld in lid 1, houdt zij — als er relevante informatie beschikbaar is — onder meer rekening met de volgende factoren met betrekking tot de producenten in de Unie:
 - marktaandeel,
 - productie,
 - voorraden,
 - productiecapaciteit,
 - bezettingsgraad,
 - werkgelegenheid,
 - invoer,
 - prijzen.
7. Het onderzoek wordt uiterlijk zes maanden na de bekendmaking van het in lid 4 van dit artikel bedoelde bericht afgerond. In uitzonderlijke omstandigheden mag de Commissie die periode verlengen bij een uitvoeringshandeling die wordt vastgesteld overeenkomstig de in artikel 5, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.
8. Binnen drie maanden na de afronding van het onderzoek beslist de Commissie door middel van een uitvoeringshandeling die overeenkomstig de in artikel 5, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure wordt vastgesteld, of de in artikel 1 bedoelde handelsliberaliseringsmaatregel met betrekking tot het product waarop het onderzoek betrekking heeft, wordt opgeschort. Die uitvoeringshandeling treedt uiterlijk één maand na de bekendmaking ervan in werking. De opschorting duurt zolang als nodig is om de verslechtering van de economische of financiële situatie van producenten in de Unie tegen te gaan, dan wel zolang de dreiging van een dergelijke verslechtering aanhoudt. Wanneer uit de definitief geconstateerde feiten blijkt dat niet is voldaan aan de in lid 1 van dit artikel gestelde voorwaarden, stelt de Commissie een uitvoeringshandeling vast tot beëindiging van het onderzoek en de procedure. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld overeenkomstig de in artikel 5, lid 2, van deze verordening bedoelde onderzoeksprocedure.
9. Als geen onderzoek mogelijk is als gevolg van uitzonderlijke omstandigheden die onmiddellijke maatregelen vereisen, mag de Commissie, nadat zij het in artikel 5, lid 1, bedoelde Comité douanewetboek daarvan in kennis heeft gesteld, alle noodzakelijke preventieve maatregelen nemen.

Artikel 5

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 285 van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad ingestelde Comité douanewetboek⁷. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 6

Beoordeling van de uitvoering van de handelsliberaliseringsmaatregelen

Het jaarverslag van de Commissie over de tenuitvoerlegging van de diepe en brede vrijhandelsruimte bevat een gedetailleerde beoordeling van de uitvoering van de handelsliberaliseringsmaatregelen waarin wordt voorzien in deze verordening en bevat, voor zover passend, een beoordeling van de sociale gevolgen van deze maatregelen in Moldavië en in de Unie. Informatie over de invoer van producten als bedoeld in artikel 1 wordt beschikbaar gesteld op de website van de Commissie.

Artikel 7

Overgangsbepaling

De handelsliberaliseringsmaatregelen zijn van toepassing op producten die op de datum van inwerkingtreding van deze verordening in de Unie onder douanetoezicht staan, mits binnen zes maanden na die datum bij de bevoegde douaneautoriteiten van de Unie een verzoek daartoe wordt ingediend.

Artikel 8

Inwerkingtreding en toepassing

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.
2. Deze verordening is van toepassing tot... [één jaar na de datum van inwerkingtreding van deze verordening].

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

⁷ Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB L 269 van 10.10.2013, blz. 1).

FINANCIËEL MEMORANDUM VOOR VOORSTELLEN DIE UITSLUITEND GEVOLGEN HEBBEN VOOR DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen bovenop de handelsconcessies die op Moldavische producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Moldavië, anderzijds

2. BEGROTINGSONDERDELEN

Hoofdstuk 12, artikel 120

Begroot bedrag voor het jaar 2022: 17 912 606 159 EUR

3. FINANCIËLE GEVOLGEN

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven maar wel voor de ontvangsten, namelijk:

Begrotingsonderdeel	Opbrengsten	Periode: deel van 2022 — deel van 2023* (in miljoen EUR, tot op 1 decimaal)
Hoofdstuk 12, artikel 120 ⁸	<i>Gevolgen voor de eigen middelen</i>	0,3
Totaal		

* Periode van één jaar sinds de inwerkingtreding van de verordening

De berekeningen zijn gebaseerd op invoervolumes van 2021 van producten die onder de voorgestelde verordening vallen en die het jaarlijkse rechtenvrije contingent overschrijden (nl. pruimen).

Op basis van bovenstaande berekeningen wordt het verlies aan ontvangsten uit traditionele eigen middelen als gevolg van dit besluit geraamd op 0,366 miljoen EUR (brutobedrag, inclusief inningskosten) x 0,75 = 0,274 miljoen EUR voor de desbetreffende periode.

⁸ Voor traditionele eigen middelen (landbouwrechten, suikerheffingen en douanerechten) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 25 % aan inningskosten.

4. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Om fraude te voorkomen moet het recht op de bij de voorgestelde verordening vastgestelde autonome handelsmaatregelen onderworpen zijn aan de voorwaarde dat Moldavië heeft voldaan aan alle toepasselijke voorwaarden voor het verkrijgen van voordelen uit hoofde van de Associatieovereenkomst, met inbegrip van de regels inzake de oorsprong van de betrokken producten en de daarmee samenhangende procedures, en zich ertoe verbindt administratief nauw met de Unie samen te werken, overeenkomstig die overeenkomst.